

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

8. Responsio ad quartum argumentum. Vbi aduertitur, quod Familia laica
Episcopi ratione personæ Episcopalis gaudet priuilegio fori, quamuis non
habeat requisita Concilij, id est Habitum & Tonsuram. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

hoc exigente, vt diximus, reuerentia tantæ dignitati debita, & recta administratio negotiorum fori spiritualis & Ecclesiastici. Et quidem si in l. 3. C. de preposit. sacror. cubicul. lib. 12. habetur, cubicularios tam sacri Cubiculi mei, quam Venerabilis Augustæ, quos utroque certum est obsequiis occupatos, & Aulae penetralibus inhærentes diuersa iudicia obire non posse, obseruatione aliorum Tribunalium liberantes, &c. Et in l. 4. C. de silentiariis, eod. lib. Ne ad diuersa tracti viri deuoti Silentiarij iudicia sacris abstrahi videantur obsequiis, &c. Si inquam, propter honorem debitum Regiæ Maiestati eorum familiares per dictas leges ab aliis Tribunalibus eximuntur, iuste quidem Summus Pontifex potuit eximere à seculari potestate familiares Episcoporum, qui meritò à D. Ambrosio de dignit. Sacerd. cap. 2. Chrysofostomo lib. 2. de Sacerd. Nazianzeno orat. 17. Regibus præferuntur. Et idèò Constantinus ille Magnus ingressus locum, in quo Episcopi conuenerant ad Concilium Nicænum celebrandum, in medio conuenta erectus, constitit; & cum parua quædam sella illi esset loco posita, non prius confedit, quam Episcopi ad id annuissent est apud Eusebium lib. 3. de vita eiusdem. cap. 10. Vnde valde mihi displicet Moscosum non solum negare Pontifices eximisse familiam Laicam Episcoporum à potestate seculari; sed etiam non posse; quod falsum esse exitimo: cum Pontifices id fecisse constet non solum ex sacris Canonibus, sed etiam notissimè ex declaratione & facto Sanctissimi PP. nostri Urbani VIII. vt patet ex supra citatis Epistolis ad Comitum Nouellaræ. Et factum Papæ dubium vocari non debere text. in cap. in memoriam 19. dist. & docet Antonius de Butrio in cap. 2. num. 6. de transit. & alij; & declarationes eius esse iustas asserit text. in cap. cum inter vos, §. final. de re iudic. & cap. ab sit 11. quest. 3. quoniam ipse est fons iustitiæ, Clement. 1. de probat. Ad id verò, quod Moscosus asserit num. 40. Laicos non posse se submittere Ecclesiasticæ iurisdictioni; assero Laicos posse prorogare iurisdictionem iudicis Ecclesiastici, non solum de iure Canonico, vt patet ex cap. significasti, de for. compet. Sed & iure Ciuili, vt patet ex l. si quis ex consensu. & l. Episcopale, C. de Episcop. Audiens. & docet Menochius vol. 4. consil. 322. nu. 29. Paurmeister de iurisdictione Imperij Romani, lib. 2. cap. 8. num. 68. Duarenus de sacr. Ecclesiast. ministr. & benef. lib. 1. cap. 2. & Doctores quos ego plena manu citauit, & sequutus sum in part. 5. tract. 1. resol. 8. Dicendum est igitur posse Summum Pontificem ex iusta causa eximere Laicos à potestate seculari, vt factum est in familia Laica Episcoporum. Vnde ex his patet, quam male asseruerit Moscosus num. 75. Pontificem hoc facere posse tantum in Terris suis, in quibus habet dominium temporale.

Sup. hoc sup. in Ref. 1. vers. Tertio quia.

Quæ hic est sup. in tr. 2. Ref. 282. & in aliis eius primæ, & secundæ annotation. & si vacas otio potes etiam legere alias Ref. cæterarum eius annotationum, vt ita doctrina replearis sup. hoc.

Sup. hoc supra in Ref. 1. ad medium, vers. Quar.

RESOL. VIII.

Responsio ad quartum argumentum. Vbi aduertitur, quod Familia laica Episcopi ratione personæ Episcopalis gaudet priuilegio fori, quamuis non habeat requisita concilij, id est habitum, & Tonsuram. Et additur, quod priuilegium clausum in corpore iuris nunquam censetur derogatum, nisi de illo specifica sit mentio. Ex part. 6. tr. 2. Ref. etiam 8.

§. 1. AD quartum argumentum ex autoritate Suarez, Ceuillos, & aliorum asserentium; quod post Concilium Tridentinum nemo potest gau-

dere priuilegio fori, si non deferat habitum & tonsuram, &c. Respondeo hanc sententiam me sapienter probasse; vt in part. 1. tract. 2. resol. 97. part. 3. tract. 1. resol. 30. & part. 5. tr. 1. resol. 1. cum multis Doctoribus, quibus nunc addo Alexandrum Ghilinum in summa, verb. Episcopus, num. 5. vbi sic ait. Episcopi etiam post Concilium Tridentinum possent tenere familiam armatam; quæ quidem familia licet Laica, gaudet eodem priuilegio fori, sicut ipsi Clerici gaudent. Ita ille. Et ratio est, quia Concilium vt legentibus patet loquitur de priuilegio fori, quo debent gaudere Clerici vt Clerici; non de priuilegio fori, quod aliis competit ex alio capite; & idèò Concilium asserit. Nullus prima tonsura initiatus, &c. Vnde malè hæc verba traduxit Moscosus hoc pacto. [Ninguno goze del priuilegio del fuero sin tener ordines, &c.] hoc enim ibi non dicit Concilium, sed asserit initiatos ordinibus non gaudere priuilegio fori, nisi sub conditionibus ibi appositisset enim magna differentia inter vtrumque modum loquendi. Cum igitur familiares, de quibus loquimur, non habeant hoc priuilegium ex se, sed fauore Episcopi, sequitur vt obseruat Megalini in suis variis resolutionibus, tom. 2. resol. 122. num. 7. quòd tali priuilegio gaudent, etiam si Laici sint, dum perseverant in seruitio Episcopi. Et ita docent omnes Doctores, qui post Concilium scripta sua typis mandauerunt, vt visum est supra, asserentes familiam & ministros Episcoporum Laicos gaudere priuilegio fori. Quod etiam vt visum est supra, Sacra Congregatio & Summi Pontifices declarant, nempe Laicos Episcoporum familiares priuilegio fori gaudere. Et ita hanc sententiam docet etiam doctus Archiepiscopus Calaguritanus Ambrosius Marchini in alleg. pro iurisdic. Ordin. Militar. art. 6. num. 58. vbi sic ait. [Muy diferente razon es en los de la familia del Obispo que gozan del fuero, y no del Canon, porque el fundamento de gozarle no es el mismo, pues no se les dà como à personas Ecclesiasticas, si no como à familiares del Obispo, à quien el derecho le dà habere familiam armatam & exemptam.] Ita ille; & post illum nouissimè me citato hanc sententiam docet etiam Stephanus Bauni, in Theol. Mor. tract. 11. quest. 37. vbi firmat Concilium duntaxat de Clericis agere, non de aliis, qui aliunde fori priuilegio fruuntur. Et Petrus Gambacurta qui scripsit post Concilium Tridentinum de immunit. lib. 4. cap. 3. num. 7. docet totam familiam Episcopi ratione personæ Episcopalis, quamuis Laica sit, gaudere priuilegio fori, quod etiam post Tridentinum dixerunt Doctores vbi supra, & in resol. 2. citati. Vnde ex his patet non bene asseruisse Moscosum num. 48. priuilegium familie Laicalis Episcoporum fuisse abrogatum à Concilio Tridentino; adde quòd priuilegium clausum in corpore iuris nunquam censetur derogatum, nisi de ipso specifica fiat mentio, vt ego docui cum nouemdecim Doctoribus in 3. part. tract. 2. resol. 1. Quibus nunc addo Sanchez in opusculo 2. lib. 7. dub. 19. num. 20. Pontium de matrimon. libr. 8. cap. 19. num. 16. Castrum Palaum tom. 1. tract. 3. dispnt. 4. punct. 21. §. 4. numer. 5. Suarez de legibus, lib. 8. cap. 38. num. 1. Salas dispnt. 17. section. 14. num. 73. & Portel in dubijs Regularium, verb. priuilegium, num. 7. & 67. Vnde clausula, non obstantibus priuilegiis, non derogat priuilegia in corpore iuris clausa, vt notat Bartolus in l. 2. §. legatus, de indic. Moditiis lib. 2. in §. Principum placita, dub. 140. num. 6. & alij. Ergo, &c.

RESOL.